

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 16. ožujka 2021.
(OR. en)

**Međuinstitucijski predmet:
2018/0209(COD)**

6077/1/20
REV 1 ADD 1

ENV 80
CLIMA 31
ENER 27
CADREFIN 23
CODEC 113
PARLNAT 148

OBRAZLOŽENJE VIJEĆA

Predmet: Stajalište Vijeća u prvom čitanju s ciljem donošenja UREDBE
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi Programa za okoliš i
djelovanje u području klime (LIFE) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU)
br. 1293/2013
– obrazloženja Vijeća
– usvojena na sastanku Vijeća 16. ožujka 2021.

I. UVOD

1. Komisija je 1. lipnja 2018. Vijeću i Europskom parlamentu prosljedila Prijedlog uredbe o uspostavi Programa za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE). Taj prijedlog dio je niza prijedloga o programima financiranja sredstvima Unije u okviru višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje od 2021. do 2027.
2. Parlament je 11. prosinca 2018. u cilju započinjanja pregovora s Vijećem usvojio niz amandmana na prijedlog¹.
3. Vijeće je 20. prosinca 2018. usvojilo djelomičan opći pristup² iz kojeg su do postizanja dogovora o VFO-u u Europskom vijeću isključene (stavljene u zagrade) sve odredbe koje utječu na proračun ili su horizontalne prirode, a povezane su s VFO-om.
4. Nakon pregovora u okviru trijaloga Parlament i Vijeće postigli su „zajedničko razumijevanje” o svim odredbama koje se nisu nalazile u zagradama, a Odbor stalnih predstavnika potvrdio ga je 20. ožujka 2019.³
5. Parlament je 17. travnja 2019. donio svoje stajalište u prvom čitanju⁴, u kojem je potvrdio zajedničko razumijevanje i usvojio ograničen broj amandmana na ostatak teksta prijedloga Komisije.

¹ Dokument 15312/18.

² Dokumenti 15489/18 + COR 1.

³ Dokument 7479/1/19 REV 1.

⁴ Dokument 8654/19.

6. Nakon što je Europsko vijeće postiglo dogovor o VFO-u na sastanku od 17. do 21. srpnja 2020.⁵ i nakon što je zatim postignut dogovor o Uredbi o VFO-u⁶ i o s njom povezanom Međuinstitucijskom sporazumu (II.A)⁷, pregovori su 17. prosinca 2020. rezultirali privremenim dogovorom Vijeća i Parlamenta.
7. Privremeni dogovor 13. siječnja 2021. odobrio je Odbor stalnih predstavnika, a 15. siječnja 2021. Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (ENVI) Europskog parlamenta.
8. Vijeće je 16. ožujka 2021. donijelo svoje stajalište u prvom čitanju, u skladu s člankom 294. stavkom 5. UFEU-a.

II. CILJ

9. Svrha predložene uredbe o programu LIFE uspostava je instrumenta Unije za financiranje djelovanja u području okoliša i klime za razdoblje od 2021. do 2027. Cilj je programa LIFE doprinijeti provedbi, ažuriranju i razvoju klimatske i okolišne politike i zakonodavstva Unije sufinanciranjem projekata s europskom dodanom vrijednošću. Naslijedit će i zamijeniti program LIFE za razdoblje 2014. – 2020. iz Uredbe 1293/2013/EU.

⁵ Dokument EUCO 10/20.

⁶ Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.).

⁷ Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28.).

III. ANALIZA STAJALIŠTA VIJEĆA U PRVOM ČITANJU

10. Stajalište Vijeća u prvom čitanju proizlazi iz neslužbenih kontakata između Europskog parlamenta, Komisije i Vijeća, kako je predviđeno Zajedničkom izjavom o praktičnim načinima provedbe postupka suodlučivanja⁸.

Kompromis koji su postigle institucije među ostalim sadržava ključne elemente navedene u nastavku.

Općenito

11. Slijedila se struktura programa LIFE, posebno podjela na područja i potprograme, koju je predložila Komisija, uključujući integraciju financiranja za potporu prijelazu na čistu energiju, koji se do sada financirao u okviru programa Obzor 2020.

Ciljevi programa LIFE navedeni u članku 3. detaljnije su razrađeni i pojašnjeni.

Poseban naglasak stavljen je na prirodu i bioraznolikost kako bi se naglasilo da je taj dio ključan za program LIFE. Uključena je referenca na klimatski neutralno gospodarstvo te posebna referenca na potporu provedbi općih programa djelovanja Unije kako bi se izričito omogućilo uzimanje u obzir nasljednika Sedmog programa djelovanja za okoliš⁹.

⁸ SL C 145, 30.6.2007., str. 5.

⁹ Prijedlog Osmog programa djelovanja za okoliš (Prijedlog odluke o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2030.) podnesen je 14. listopada 2020. – dokument 11987/20 – COM(2020) 652 final.

Ključna pitanja

Financijska omotnica (članak 5.)

12. Veličina financijske omotnice za program LIFE odražava dogovor postignut o VFO-u na sastanku Europskog vijeća i posljedični dogovor o Uredbi o VFO-u, što je rezultiralo malim smanjenjem u odnosu na prijedlog Komisije. Raspodjela financijske omotnice slijedi raspodjelu među područjima i potprogramima koju je predložila Komisija.

Uključivanje klimatskih pitanja i ambicije u području bioraznolikosti

13. Stajalište Vijeća (članak 19. stavak 5. i uvodna izjava 29.) odražava dogovor koji je Europsko vijeće postiglo o VFO-u i posljedični dogovor o Uredbi o VFO-u da se cilj koji se odnosi na potrošnju povezanu s klimom na razini cijelog proračuna poveća s 25 % na najmanje 30 %. Očekuje se da će se sa 61 % financijske omotnice programa LIFE doprinostiti postizanju tog cilja.
14. Važnost potrošnje povezane s bioraznolikošću i osmišljavanja metoda praćenja takve potrošnje naglašena je tako što je u program LIFE uključen dogovor koji je o ambicijama u području bioraznolikosti povezanima s VFO-om postignut u Međuinstitucijskom sporazumu. Tako program LIFE doprinosi uključivanju djelovanja u području bioraznolikosti u politike Unije i ostvarivanju opće ambicije da se u 2024. za ciljeve u području bioraznolikosti osigura 7,5 % godišnje potrošnje u okviru VFO-a, a u 2026. i 2027. 10 % godišnje potrošnje u okviru VFO-a, imajući pritom u vidu postojeća preklapanja između ciljeva u područjima klime i bioraznolikosti (članak 19 stavak 5. i uvodna izjava 16.).

Provedba financiranja (članak 9.)

15. Detaljnije je razrađen okvir za provedbu financiranja kojim se osigurava da financiranje bude usmjereno na prioritetna djelovanja i projekte. U skladu s time najmanje 85 % proračuna za program LIFE mora se dodijeliti za bespovratna sredstva za financiranje, među ostalim, strateških projekata za prirodu u okviru potprograma Priroda i bioraznolikost, strateških integriranih projekata u okviru potprograma povezanih s kružnim gospodarstvom i djelovanjem u području klime te projekata povezanih s tehničkom pomoći.
16. Nadalje, ukupne najviše stope sufinanciranja u samoj su uredbi o programu LIFE utvrđene na razini potrebnoj da bi se održala učinkovita razina potpore koja se pruža programom LIFE. Osim toga, radi uzimanja u obzir prilagodljivosti potrebne kako bi se odgovorilo na postojeći raspon djelovanja i subjekata, u višegodišnjim programima rada treba utvrditi posebne stope sufinanciranja.

Kriteriji za dodjelu i geografska ravnoteža (članak 9. i članak 11. stavak 4.)

17. Dogovoreno je da se pruži više općih smjernica za provedbu financiranja i u smislu kriterija za dodjelu i u smislu postizanja geografske ravnoteže u okviru programa LIFE. Izričito je navedeno da je kvaliteta prevladavajući kriterij za upravljanje dodjelom sredstava projektima u okviru programa LIFE i da Komisija nastoji postići učinkovitu, na kvaliteti utemeljenu geografsku pokrivenost u cijeloj Uniji. Kako bi se olakšala provedba ciljeva programa u cijelom EU-u i promicala visoka kvaliteta projektnih prijedloga, osigurat će se financijska sredstva za izgradnju kapaciteta u vezi s aktivnostima tijela država članica usmjerenima na povećanje učinkovitog sudjelovanja u projektima u okviru programa LIFE. Najveći iznos dodijeljen za bespovratna sredstva za potporu izgradnji kapaciteta za države članice s „niskim učinkovitim sudjelovanjem” iznosi 15 milijuna EUR, a najviše stope sufinanciranja ne smiju premašiti 95 % prihvatljivih troškova za projekte.

Višegodišnji programi rada (članak 18.)

18. U stajalištu Vijeća predviđeno je da trajanje prvog višegodišnjeg programa rada iznosi četiri godine, a trajanje drugog višegodišnjeg programa rada tri godine. Nadalje, kako bi se bolje oblikovalo i usmjerilo planiranje djelovanjâ, u njemu se u usporedbi s prijedlogom Komisije detaljnije navode elementi koje ti programi rada trebaju sadržavati, među ostalim:
- pokazatelji uspješnosti za svaki potprogram;
 - daljnja raščlamba i specifikacija dodjele sredstava, uključujući naznake o maksimalnim iznosima za određene vrste bespovratnih sredstava i stope sufinanciranja (u skladu s odredbama o provedbi financiranja),
 - okvirni rasporedi za pozive na podnošenje prijedloga, postupak odabira i kriteriji za dodjelu za dostavljene projekte.

Komisija mora osigurati da pri izradi programâ rada bude provedeno savjetovanje s dionicima.

19. Postupak donošenja višegodišnjih programa rada sada je utvrđen u Uredbi o programu LIFE. Programi rada donosit će se provedbenim aktima.

Trajanje i retroaktivnost (članci 1. i 26.)

20. U prijedlogu Komisije trajanje programa LIFE nije bilo ograničeno. Kako bi se osiguralo da Komisija izradi novi prijedlog programa za financiranje djelovanja u području okoliša i klime za sljedeći VFO i time suzakonodavcima omogućiti da, zajedno s Komisijom, preispitaju ciljeve i prioritete, u stajalištu Vijeća navodi se da se program LIFE uspostavlja za razdoblje VFO-a od 2021. do 2027. Trajanje programa LIFE usklađeno je s trajanjem VFO-a.

Kako bi se osigurao nesmetan prijelaz, bez prekida između prethodnog programa LIFE (2014. – 2020.) i novog programa LIFE, a početak programa LIFE uskladio s početkom VFO-a, predviđena je retroaktivna primjena. Program LIFE stoga se primjenjuje od 1. siječnja 2021.

Ostala pitanja

21. Tekst uredbe ažuriran je kako bi odražavao promjene u politikama u području okoliša i klime, posebno uključivanjem referenci na europski zeleni plan.
22. Podupire se prijedlog Komisije u vezi sa sudjelovanjem trećih zemalja u programu LIFE (članak 6.) (koji odražava i dogovor Europskog vijeća iz srpnja 2020.). U vezi s financiranjem aktivnosti izvan EU-a u stajalištu Vijeća dodana je posebna i ograničena odredba o financiranju potpore za organizaciju multilateralnih konferencija izvan EU-a (članak 11. stavak 5.).
23. Neke odredbe i uvodne izjave horizontalne prirode prilagođene su kako bi se osigurala usklađenost među programima financiranja u okviru VFO-a (posebno članak 16.).
24. Komisija je predložila da se prestane upotrebljavati poseban logotip programa LIFE, ali je on u stajalištu Vijeća (Prilog III.) zadržan.

IV. ZAKLJUČAK

25. Stajalište Vijeća u prvom čitanju u potpunosti odražava kompromis postignut tijekom pregovora između Vijeća i Europskog parlamenta, uz pomoć Komisije. Taj je kompromis potvrđen pismom predsjednika odbora ENVI Europskog parlamenta predsjedniku Odbora stalnih predstavnika od 15. siječnja 2021. U njemu je predsjednik odbora ENVI naveo da će, ako Vijeće kao svoje stajalište u prvom čitanju usvoji tekst o kojem je postignut privremeni dogovor, podložno njegovoj pravno-jezičnoj provjeri, preporučiti da se u drugom čitanju Parlamenta stajalište Vijeća prihvati bez izmjena.
-